

KAAPATUT
LAPSET RY

VUOSIKERTOMUS VUODELTA 2020

TOIVOA TALON TÄYDELTÄ -

**Kaapatut Lapset ry:n Toivon Talolta tukea, tietoa ja neuvontaa
lapsikaappaustilanteissa ja niiden uhassa**

Sisällys

1. Yleistä	2
1.1 Tavoitteet toiminnallemme: vuonna 2020	2
1.2 Toiminnan tärkeimmät kohderyhmät vuonna 2020:.....	3
2. Suunnitellun toiminnan toteutuminen	4
2.1 Neuvonta ja yhteistyövanhemmuus.....	4
2.2 Voimaannuttaminen ja yhteen saattaminen	5
2.3 Polku kokijasta toimijaksi.....	9
2.4 Vapaaehtoisista huolehtiminen	9
3. Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talo.....	10
4. Viestintä	11
4.1 Viestintä ulospäin	11
4.2 viestintä lähipiirille	12
5. Tietosuoja.....	13

1. Yleistä

Kaapatut Lapset ry on vuonna 1997 perustettu valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka tarjoaa vertaistukea ja voimaannuttavaa toimintaa lapsikaappauksen kokeneille ja sen uhan alla tai keskellä vaikeaa kansainvälistä huoltokiistaa eläville perheille sekä neuvoo vanhempia, heidän läheisiään ja muita perheiden kanssa toimijoita näissä tilanteissa. Olemme Ensi- ja turvakotien liiton (ETKL), Yhden Vanhemman Perheiden Liiton (YVPL), Kansalaisareenan ja Missing Children European (MCE) jäsen.

Hallinnosta vastasi syyskokouksen valitsema hallitus, jossa oli viisi jäsentä ja kaksi varajäsentä. Puheenjohtajana toimi Minna Husu Vantaalta. Hallitus piti 15 kokousta, joista 10 oli sähköpostikokouksia. Heli Kivelä edusti meitä ETKL:n liittohallituksessa ja Anna-Maija Tikkanen YVPL:n liittohallituksessa.

Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talolla Helsingin Malmilla työskenteli kolme vakinaista työntekijää: toiminnanjohtaja, suunnittelija ja järjestösihteeri. Lisäksi maaliskuussa aloitti määräaikainen järjestöavustaja Paikka auki -rahoituksella. Korona-ajan tukitoimiin palkkasimme viideksi kuukaudeksi tuntityöläisen päivystämään ETKL:n Apua eroon -chattiin osana Veikkauksen rahoittamaa projektia.

Veikkaus Oy oli muutenkin tärkein rahoittajamme. Saimme avustusta myös Helsingin, Espoon, Tampereen ja Vantaan kaupungeilta, koska valtaosa yhdistyksen toimintaan osallistuvista asuu näissä kaupungeissa. Lisäksi saimme Tradekalta tukea perheiden virkistykseen ja suunnittelijan koulutukseen lapsikaappaussovittelijaksi. August Ludwig Hartwallin säätiö tuki perheiden virkistystoimintaa. Sivis tuki tapahtumiamme.

Korona kuritti suunniteltua toimintaa vuonna 2020. Pystyimme kuitenkin toteuttamaan lähes kaiken suunnitellun, osaksi etänä. Lisäsimme tuen ja neuvonnan tarjoamista ETKL:n Apua eroon -chatissa ja Mieli ry:n ylläpitämässä Tukinetissä.

1.1 Tavoitteet toiminnallemme: vuonna 2020

1. Vahvistamme tiedon, neuvonnan, voimaannuttavan toiminnan ja vertaistuen keinoin niiden perheiden voimavaroja, jotka elävät keskellä lapsikaappausta tai sen uhkaa tai ulkomaista huolto- tai tapaamiskiistaa, sekä pidämme toivoa yllä.
2. Vahvistamme kohdeperheiden vanhempien kykyä ja halua sovitteluun ja lapsen turvallisuuden kannalta sopivaan yhteistyövanhemmuuteen nostamalla esiin lapsen äänen ja hänen etunsa.
3. Saatamme yhteen kohdeperheiden vanhempia, lapsia ja nuoria, jotta he voivat saada toisiltaan vertaistukea ja näin ehkäisemme yksinäisyyttä ja syrjäytymistä.
4. Tarjoamme kohdeperheiden vanhemmille polun kokijasta toimijaksi eli vaikeasta elämäntilanteesta selvinneeksi toisten tukijaksi ja voimaantuneeksi yhteiskunnan jäseneksi. Tarjoamme myös muille vapaaehtoistyötä.
5. Koulutamme, vahvistamme ja tuemme vertaisia ja muita vapaaehtoisia niin, että he pysyvät aktiivisina kansalaisyhteiskunnan jäseninä ja kokevat yhteisöllisyyttä yhdistyksen muiden toimijoiden kanssa.

6. Lisäämme viranomaisten ja muiden kohdeperheiden kanssa työskentelevien tahojen tietoa lapsikaappauksen ratkaisusta, lapsikaappausuhasta ja sen torjunnasta sekä kaappauksen seurauksista niin kaapatulle lapselle kuin vanhemmille.

7. Parannamme yleistä tietoa lapsikaappausilmiöstä niin, että perheet (jo perustetut ja myös tulevat) osaavat ottaa siihen liittyviä asioita huomioon jo etukäteen ja tunnistavat uhan sekä osaavat toimia lapsikaappauksia ehkäisevästi esimerkiksi oman eronsa yhteydessä.

1.2 Toiminnan tärkeimmät kohderyhmät vuonna 2020:

- * Perheet, joissa on tapahtunut lapsikaappaus, on sen uhkaa tai muu vaikea kansainvälinen huolto- tai tapaamiskiista.
- * Vapaaehtoisemme
- * Kohdeperheiden kanssa työskentelevät muut tahot
- * Media ja ”suuri yleisö”

2. Suunnitellun toiminnan toteutuminen

Toimintaa suunniteltaessa huomioimme aina jäsenten laatiman toimintalinjan ja strategian sekä kerätyn palautteen. Uusi strategia vuosille 2020-24 astui voimaan. Toiminnan koordinoinnista ja toteutuksesta vastaa Toivon Talon henkilökunta (katso alla) hallituksen ohjauksessa.

Toimintasuunnitelman teksti on alla lainausmerkeissä. Muu teksti on suunnitelmien toteutumista.

2.1 Neuvonta ja yhteistyövanhemmuus

Vuonna 2020 yhdistyksen tuen ja neuvonnan piirissä oli 140 perhettä. Uusia yhteydenottoja oli ennätyksellisesti 102, joka on yli neljänneksen enemmän kuin edellisenä vuonna, jolloin uusien yhteydenottajien määrä oli myös kasvanut. Uusista yhteydenotoista 60 prosenttia koski äidin ja 40 prosenttia isän asiaa. Lähes neljännes yhteydenotoista koski lapsikaappausta, muut koskivat erilaisia muita kansainvälisiä perheasioita, kuten lapsikaappausuhkaa tai huolto- ja tapaamiskiistoja. Uusista yhteydenottajista 28 prosenttia oli maahanmuuttajia.

Kaikkiaan yhteydenpitoa yhdistyksen substanssiasioissa oli 1650 kertaa. Koronavuonna kasvokkain tapahtuvia tapaamisia ei juuri ollut. Huomioiden niiden puuttuminen tilastoista, yhteydenottojen määrä oli suuri. Näkyvyytemme ja tieto meistä siis parani verrattuna aiempiin vuosiin. Lisäksi oli perheitä, jotka osallistuivat toimintaan.

Henkilökohtainen ensineuvonta on toiminnanjohtajan vastuulla, mutta suunnittelija osallistui siihen yhä enemmän.

Loppuvuodesta 2020 kysimme yhteydenottajilta palautetta. Tässä sitä Toivon Talon antaman neuvonnan ja tuen osalta:

”Olen saanut korvaamatonta tukea täältä ja muualtakin. Tiedän nyt mistä saan jatkossa apua, mikäli sitä tarvitsen. Kiitos.”

”Sain nopeasti apua, vertaistukihenkilön!”

”Kukaan ei osannut auttaa minua ennen kuin sain teidän yhteystiedot.”

”En ollut tietoinen miten hoidan asiaani ja mistä saan apua. Teidän avulla sain todella paljon apua ja tietoa.”

”Sain vastaukset kysymyksiini mutta tilanne oli niin hankala etteivät he pystyneet tuolloin minua auttaa.”

”Sain hyviä neuvoja, mutta olin itse liian myöhään liikkeellä asian suhteen”

”Yhteistyövanhemmuuteen ja sovitteluun ohjaaminen on toimintalinjamme kantavia periaatteita. Kaikki vertaiset ovat sitoutuneet vahvistamaan yhteistyövanhemmuutta. Nostamme asiaa esiin omissa tilaisuuksissamme ja ohjaamme sovinnollisuutta kannattavien eropalvelujen pariin. ”

”Noin puolet lapsikaappauksista päättyy vanhempien jonkinasteiseen sopimukseen lapsen asuinmaasta. Suunnittelijamme valmistuu lapsikaappaussovittelijaksi. Tällaisia on Suomessa aiemmin koulutettu kaksi, mutta kokemuksemme mukaan heitä on hyvin vaikea tavoittaa. Haluamme tarjota yhteydenottajillemme tällaisen palvelun, joka ei ole lakisääteistä,

mutta edistää vanhempien sopuratkaisua ja tätä kautta lapsen etua. Koulutuksesta huolehtii Missing Children Europe, joka koordinoi noin 200 sovittelijan verkostoa. ”

Koulutukseen saatiin rahoitus Tradekalta, mutta koronan takia se siirrettiin vuodelle 2021. Toimintalinja päivitettiin kevätkokouksessa vastaamaan uutta strategiaa. Yhteistyövanhemmuus säilyi siinä tärkeänä teemana.

”Koska olemme valtakunnallinen järjestö, emme voi henkilökohtaisesti tavata kaikkia yhteydenottajia. Vuonna 2020 tuotamme vanhemmille suunnattua videomateriaalia verkkoon: erilaisia tietoiskuja ja vertaistukea. Familia ry:n kanssa toteutamme kaksi eroneuvotilaisuutta ja tiedotamme muista eropalveluista. Olemme mukana Ensi- ja turvakotien liiton Ero lapsiperheessä -työssä ja huolehdimme siitä, että meidät löydetään Apua eroon ja Suomi.fi -portaaleista. ”

Lisäsimme neuvontaa Apua eroon -chatissa moninkertaiseksi verrattuna aiempaan. Ylläpidämme tietojamme Apua eroon -sivustolla. Suomi.fi portaalissa tietojemme lisääminen on vielä kesken. Meidät löytää myös uusmaalaiset.fi ja lähellä.fi -sivustoilta. Eroneuvot peruuntuivat koronan takia.

”Luomme yhteyden kahteen uuteen maahanmuuttajajärjestöön ja tarjoamme heille neuvontaa.”

Ehdimme suunnitella tapaamista African Caren kanssa, mutta se peruuntui koronan takia. Amal ry:n kanssa suunnittelimme toimintaa, mutta sen aloitus on siirtynyt vuodelle 2021.

”Osallistumme Helsingin, Espoon, Vantaan ja Keravan eron ensiapupisteiden päivystykseen kuukausittain sekä läsnä ollen että puhelimesta.”

Tämä on toteutunut muiden, paitsi Vantaan kanssa sikäli, kuin tilaisuuksia on järjestetty. Vantaa on siirtänyt järjestöyhteistyön vuodelle 2021.

”Vapaaehtoisemme päivystävät puhelinta viikonloppuisin ja juhlapyhinä, jotta apua tarvitseva vanhempi saa silloinkin tukea. ”

Toteutuu.

2.2 Voimaannuttaminen ja yhteen saattaminen

Vuonna 2020 meillä oli 15 tapahtumaa, joihin osallistui 60 aikuista ja 66 lasta. Osallistumiskertoja oli kaikkiaan 243.

”Kesällä järjestämme 15 perheelle voimaantumisviikonlopun, joka kestää perjantaista sunnuntaihin.”

Voimaantumisviikonloppu toteutettiin Espoon Nuuksion Rannassa 31.7.-2.8. Osallistujia oli 13 eri taloudesta. Ohjelmassa oli fasciaa, yhdessäoloa, vertaistuellista keskustelua ja johdatus TRE-menetelmään. Teemana oli jaksamisen tukeminen korona-aikana.

Palautetta kerättiin nyt ensimmäistä kertaa ETKL:n Vaikuttavuus esiin -kyselyllä. Lisäksi palautetta käytiin läpi yhteisellä lopetuskiirroksella keskustellen ja ”palautekankaalle” hymynaamoja, piirroksia ja sanallista palautetta keräten. Nuuksion Ranta koettiin sinänsä viihtyisäksi paikaksi, mutta huoneiden varustelu, ateriat ja henkilökunnan saatavuus koettiin ongelmaksi. Sekä aikuisten että lasten vapaamuotoisessa palautteessa korostuivat kaiverit ja ihmiset. Lapsille mieluisaa tekemistä olivat pelit, uiminen ja miekkailu. Aika koettiin

useassa palautteessa liian lyhyeksi. Kaiken kaikkiaan ohjelmaan oltiin tyytyväisiä. TRE-menetelmä koettiin mielenkiintoiseksi ja hyödylliseksi.

Vaikuttavuus esiin -palaute

Kysymykset ja vastausten keskiarvot:

- Sain tietoa ja tukea arkeeni - keskiarvo **4,25**
- Oloni helpottui tavatessani muita samassa tilanteessa olevia - **4,5**
- Toimintaan osallistuminen tuki lapseni hyvinvointia - **4,6**

Haasteeksi aiemmin käytössä olleisiin paperisiin palautekyselyihin verrattuna oli palautteen keruu nettilinkkien kautta, mikä varmasti vaikutti vähäiseen palautteiden määrään. Vastauksia tuli 5/13. Tavallisesti Vaikuttavuus esiin -palaute kerättäisiin tabletilla, joka kiertäisi ryhmässä paikan päällä. Koronavirustilanteen vuoksi kädestä käteen kiertävä tabletti ei kuitenkaan tuntunut hyvältä ratkaisulta, mistä syystä kaikille aikuisille osallistujille, jotka osallistuivat ohjelmaan, annettiin paperilla internetosoite, jossa kyselyyn voisi vastata.

”Emme järjestä omaa tuettua lomaa, mutta sovimme YVPL:n kanssa yhden loman, jota erityisesti mainostamme.”

Mainostimme kaikkia YVPL:n lomia.

”Voimaantumisviikonloppujen sijaan järjestämme sekä keväällä että syksyllä koko päivän kestävän vertaistukitapaamisen Pääkaupunkiseudulla ja yhden päivän tapaamisen Turussa. Kuhunkin osallistuu 10 perhettä. Pitkämatalaiset voivat yöpyä yhdistyksen kustannuksella. Päivään varaamme aikaa tutustumiseen, jakamiseen ja järjestämme voimaannuttavaa toimintaa koko perheelle.”

Järjestimme kaksi yhden päivän mittaista ”Voimalauantaita”, 7.3. ja 7.11. Helsingissä. Molemmissa käsiteltiin konfliktoituneita perhe- ja vuorovaikutustilanteita vaihtelevista näkökulmista. Kumpaankin päivään osallistui 6 aikuista. Maaliskuussa lapsia oli mukana 10 ja marraskuussa 7.

Tapahtuma Turussa oli suunniteltu järjestettäväksi kansainvälisenä kadonneiden lasten päivänä 25.5. pidetyn seminaarin jälkeen. Molemmat tapahtumat siirtyivät vuodelle 2021.

”Päivätapaamisten lisäksi järjestämme kuusi keskusteluiltaa pääkaupunkiseudulla, kuhunkin osallistuu 7 perhettä. Mahdollistamme etäosallistumisen ja tarjoamme tulkkausta englanniksi, arabiaksi tai venäjäksi tarpeen mukaan.”

Järjestimme yhden keskusteluillan monikulttuuristen murrosikäisten vanhemmille etäyhteydellä 3.12. yhteistyössä NNKY:n monikulttuurisen Kamalat äidit -toiminnan, Familia ry:n ja Amal ry:n kanssa. Tapahtuma oli englanninkielinen. Tapahtuma koettiin onnistuneeksi ja jatkosta keskusteltiin.

”Vanhemmat voivat saada tukea myös verkossa chattien ja erilaisten sosiaalisen median kanavien kautta. Perustamme jo toimivien kolmen ryhmän lisäksi uusia ryhmiä tarpeen mukaan. Järjestämme Apua eroon -sivustolla chatin kaksi kertaa kuukaudessa.”

Apua eroon -chatit ovat enemmän kertaluonteiseen neuvontaan, niistä olemme kertoneet yllä. Lisäksi meillä on ryhmäkeskusteluja Tukinetissä kaksi kertaa kuukaudessa. Aloitimme

kaksi uutta verkkovertaisryhmää ja lisäksi yksi vapaaehtoinen vetää Facebook-ryhmää "Lohikäärmeentappokoulu", jossa on yhdeksän osallistujaa.

"Lisäksi jokainen sitä toivova saa oman henkilökohtaisen vertaistukijan, jonka kanssa pitää kahden kesken yhteyttä. "

Uusia vertaistukisuhteita luotiin 16. Vain harva yhteydenottaja haluaa enää henkilökohtaisen vertaistukijan. Vertaistukea ryhdytäänkin siirtämään verkkoon yhä enemmän, muun muassa tukinetin keskustelupalstalle.

Tehdyn kyselyn tuloksia vertaistuesta:

Vertaistukea on saanut 10/26 vastaajaa, 4 miestä, 5 naista ja 1 ei tietoa sukupuolesta. Vertaistukea saaneet olivat lähes kaikki ikäryhmästä 30-49. Kaksi oli vanhempaa, ei yhtään nuorempaa.

Johtopäätökset:

Vertaistukemme saavuttaa hyvin molemmat sukupuolet. Kehittämistä on siinä, että useampi vielä saisi sitä. On mietittävä myös sitä, miten ikäjakauma olisi tasaisempi. Muistettava kuitenkin, että kaikki eivät halua vertaistukea, vaan kokevat saavansa riittävästi tukea omista verkostoistaan tai tarjoamamme verkkotuen kautta.

Yhteyttä pidettiin pääasiassa puhelimitse. Kaksi vastaajaa oli tavannut vertaistukijansa kasvotusten.

Miten vertaistuki auttoi elämääsi?

"Vertaistuki auttoi ymmärtämään sen, että en ole yksin. Toisaalta sain myös henkistä tukea siihen, että asiat muuttuvat ja että lainvastaisiin asioihin halutaan puuttua ja puututaan tarvittaessa."

"Hetkellisesti"

"Se pelasti henkeni. Olin niin masentunut, tunsin olevani niin yksin tässä tilanteessa, koska en tuntenut ketään muuta, joka on kokenut sen."

"Auttoi jaksamaan ja uskomaan että tästä selvitään"

"Soitteleminen silloin tällöin"

"Olen saanut hyvää infoa siitä, miten esim. toisessa maassa hoidetaan lapsen huoltajuusasioita yms eron sattuessa."

"Jutella ihmisen kanssa joka on ollut samassa tilanteessa ja joka ymmärtää miltä tuntuu."

"Sain myös käytännön vinkkejä esim oikeusprosessiin"

"Sain hyviä neuvoja, mutta liian myöhään."

"Huojentavasti"

Vertaistuessa oli parasta:

"Jaksoin odottaa, että asiat selkiytyisivät ja sain konkreettisia tapoja toimia tilanteessa."

"Tietää, etten ollut ainoa, että minulla on aina mahdollisuus tavoittaa joku"

"Tunne, että joku on vihdoin puolellani."

"Saa jakaa kokemuksiaan ja verrata niitä"

"Huomata, että muillakin ihmisillä on ollut samanlaisia ongelmia ja kuulla, miten he ovat ratkaisseet ne "

Olen voinut pohtia vaihtoehtoja eron suhteen ja mitä se tarkoittaa monikulttuuriselle lapselle.”

”Tiedon saanti miten kannattaa toimia”

Kehittämisehdotuksia ei ollut, vaan vastaajat olivat tyytyväisiä. Yksi toivoi tiiviimpää yhteydenpitoa vertaisen puolelta.

”Meillä on Helsingissä kerran kuukaudessa kokoontuva vertaistukiryhmä, jonka toiminnasta olemme vastuussa, mutta rahoitus tulee Päksey ry:ltä. Ryhmässä on mukana 15 vanhempaa, joista kerralla paikalla 5-10. Yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa voimme järjestää myös muita säännöllisesti toimivia ryhmiä, mikäli kysyntää on. ”

Helsingin monikulttuurinen yhden vanhemman vertaistukiolohuone eli ”Moku-olkkari” koontui 7 kertaa. Koronatilanteen niin salliessa tai vaatiessa tapaamisia järjestettiin etänä ja ulkona. Tapaamisissa oli 3-8 äitiä lapsineen.

Kansainvälistä huoltokiistaa ja kaappausuhkaa kokeville vanhemmille suunniteltiin suljettua vertaistukiryhmää, jota ohjaamassa olisi ollut vertaisohjaaja ja Toivon Talon työntekijä. Koronavirustilanteen takia ryhmä siirrettiin myöhempään ajankohtaan (mahdollisesti syksy 2021).

”Lapsille järjestämme hoitajat. Nuorten toiminta koordinoituu VeNyyä-hankkeen ja Mahis-rahoituksen kautta. Tilaisuuksiin osallistuu saman verran aikuisia ja lapsia. Nuoria on säännöllisessä toiminnassa 12.”

Osa nuorista tapasi 7.3. voimalauantaissa lautapeliä pelaamisen merkeissä. Tämän jälkeen kuitenkin korona esti nuorten toiminnan tarkemman suunnittelun, jota Mahis-rahoituksen saaminen olisi edellyttänyt. Myös VeNyyä-hankkeen kanssa suunniteltu toiminta peruuntui, kun viikonlopputapahtumia muutettiin etätapahtumiksi. Kaikissa muissa lähitapaamisissa, paitsi vapaaehtoisten virkistysviikonlopussa, oli lapsille omaa ohjelmaa ja lastenhoitajia.

”Huolehdimme siitä, että yhteisten tapaamisten aikana on mahdollisuus myös virkistäytyä ja kesällä meillä on virkistyspäivä sekä syksyllä pikkujoulu. ”

Järjestimme Linnamäelle rannekkeita 31.7., kun ETKL jakoi August Ludwig Hartwallin säätiöltä saamaansa rahoitusta. Rannekkeita sai 18 eri perhettä ja yhteensä 37 lasta. Vanhemmille oli järjestetty päivälippu, jotta he pääsivät varmasti alueelle. Saadussa palautteessa kiiteltiin rannekkeita, sillä lomautuksien ja muiden taloudellisten huolien takia moni ei ollut pystynyt järjestämään perheelle kesälomatekemistä. Lasten keskuudessa huvipuis-toa pidettiin yksimielisesti hauskana.

Pikkujoulu peruuntui koronan takia.

2.3 Polku kokijasta toimijaksi

Saimme vuoden aikana yhdeksän uutta vapaaehtoista, mutta kaikki eivät olleet kokijoita.

”Kokijasta toimijaksi -viikonloppu vuonna 2020 keskittyy vertaisuuteen.”

Kokijasta toimijaksi -viikonloppu supistui yhden päivän verkkokoulutukseen koronan takia. Se yhdistettiin vertaisten koulutukseen. Etätapahtumaan osallistui 9 vertaista tai vertaisuudesta kiinnostunutta. Koulutuksessa käsiteltiin yhteistyövanhemmuuden tukemista ja kokemusasiantuntijuutta, josta kouluttivat ETKL:n asiantuntijat. Kokemusasiantuntijuudesta puhui myös koulutettu kokemusasiantuntijamme Nora Dadi. Lisäksi suunnittelija puhui verkko vapaaehtoisuuden uusista tuulista.

”Saamme vuoden aikana viisi uutta koulutettua vertaista. Alamme suunnitella uusien vertaisten verkkokoulutusta.”

Vuoden aikana saatiin 3 uutta vertaista.

Emme suunnitelleet omaa vertaisen verkkokoulutusta, sillä YVPL julkaisi koulutuksen, jonka myös meidän vertaisemme saattoivat käydä. Siihen suunniteltiin lisäosa Kaapatut Lapset ry:n vertaisille.

”Järjestösihteeri panostaa siihen, että yhdistyksen piiristä löytyy myös muuta vapaaehtoistyötä, kuten erilaisten tilaisuuksien, kerhojen ja lasten toiminnan järjestämistä, lastenhoitoa ja varainkeruuta. Uusia vapaaehtoisia etsitään Internet-sivujen kautta. Saamme 10 uutta vapaaehtoista muun muassa somekummeiksi, muokkaamaan yhdistyksen materiaalia, toimimaan lähettiläinä, kääntämään tekstejä, tulkkeina ja hoitamaan varainkeruuta.

Koronan ja kesken vuotta alkaneen järjestösihteerin työsuhteen takia muiden vapaaehtoistyön muotojen kehittäminen siirtyi vuodelle 2021. Lisäksi tapahtumien peruuntumisten takia ei tarvittu esimerkiksi lastenhoitajia tai tapahtumavapaaehtoisia.

Vapaaehtoisia oli kuitenkin viestinnäntehtävissä (Toivo-lehteen kirjoitus, graafinen suunnittelu) ja lisäksi kolme henkilöä oli perehtymässä yhdistyksen vapaaehtaisuuteen.

”Internet-sivuillemme tulee tietoa kahdella uudella kielellä vapaaehtoisten kääntämänä. Vapaaehtoinen asianajaja on Toivon Talon konsultaatioapuna. Vapaaehtoiset venäjän ja arabian tulkkimme jatkavat. Myös viikonloppupäivystys ja osittain lastenhoito hoituu vapaaehtoisvoimin. Vakiinnutamme varainkeruutyöryhmän toiminnan. Kyselemme heidän jaksamistaan vuosittain.”

Tulkit olivat käytettävissä, samoin juristi.

2.4 Vapaaehtoisista huolehtiminen

Toiminnassa oli vuonna 2020 mukana 51 vapaaehtoista, joista 6 miestä ja 45 naista. Vapaaehtoiset käyttivät vuonna 2020 toimintaan 3258 tuntia. Tämä luku ei sisällä vapaaehtoisten yhdistyksen luottamustehtäviin käyttämää aikaa. Vertaistukea edellä mainitusta tuntimäärästä oli heidän oman ilmoituksensa mukaan 445 tuntia.

”Jotta voimme jatkaa työtä kohdeperheiden auttamiseksi, on vertaistukea jatkuvasti kehitettävä ja vertaisista pidettävä huolta. Järjestämme keväällä jo toimivien vertaisten virkistysviikonlopun ja syksyllä koulutuspäivän.”

Koronatilanteen takia keväälle suunniteltu virkistysviikonloppu siirtyi toteutettavaksi 10.–11.10. Ystävyyden majataloon Kruusilaan kokoontui 7 vapaaehtoista, joiden palaute oli hyvää. Samaan paikkaan toivottiin lisää tapahtumia.

Vertaisten koulutuspäivä yhdistettiin etätapahtumaksi muutettuun Kokijasta toimijaksi -päivään, joka toteutui 28.11. (asiasta lisää yllä).

”Koulutusten välillä täytämme vertaisten tiedonsaantitarvetta kaksi kertaa vuodessa ilmentyvällä Vertaispostilla. Heidän jaksamistaan tuemme omalla Facebook-ryhmällä ja työnohjauksella, jota vetävät vapaaehtoiset koulutetut ohjaajat, sekä vuosittaisella kyselyllä.”

Vertaispostia-tiedote ilmestyi kahdesti vuonna 2020. Lisäksi vertaisten Facebook-ryhmää päivitettiin aktiivisesti. Vuonna 2019 julkaistua Vertaisen opasta päivitettiin joulukuussa 2020. Työnohjaus ei toteutunut. Vertaisille tarjottiin mahdollisuutta kokoontua etänä. Vertaisten kuulumisia tiedusteltiin sähköpostein ja/tai puheluin sekä kyselyllä tammi- ja heinäkuussa.

3. Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talo

Tuki- ja neuvontapiste Toivon Talon keskeisiä tehtäviä ovat neuvominen, tiedotus, yhteistyö eri tahojen kanssa, vertaistuen ja vapaaehtoistyön koordinointi sekä jäsenperheiden syrjäytymistä ehkäisevän ja heitä voimaannuttavan toiminnan järjestäminen ja kehittäminen. Uutena toimintana on mukaan tulossa lapsikaappausten sovittelu.

Toivon Talolla työskenteli kolme täysiaikaista työntekijää ja lisäksi yksi Paikka auki -nuori. Vakinaiset työntekijät olivat toiminnanjohtaja, suunnittelija ja järjestösihteeri. Näistä viimeksi mainittu toimi oli aiemmin osa-aikainen toimistos sihteeri. Lisäksi meillä oli viiden kuukauden ajan tuntipalkkalainen päivystämässä Apua eroon -chattia. Toivon Talon tilat on vuokrattu Kalatalouden Keskusliitolta. Työterveys hoidetaan Terveystalossa.

Vuoden 2020 aikana päivitettiin toimenkuvat. Toiminnanjohtajalla on vastuu hallinnosta ja taloudesta. Hän toimii esimiehenä ja vastaa pääosasta hakemuksia, yhteistyöstä viranomaisten, median ja asianajajien yms. tahojen kanssa. Hän on Toivo-lehden päätoimittaja. Hänen piti kouluttautua vapaaehtoiseksi rikos- ja riita-asioiden sovittelijaksi, mutta korona-aika siirsi koulutusta. Toiminnanjohtaja vastasi myös Apua eroon -chattien toiminnasta. Hän kävi Siviksen etäkoulutuksen järjestöjen tulevaisuustaidoista.

Suunnittelija osallistui entistä enemmän neuvontatyöhön. Hän voi toimia myös perheasioiden sovittelijana lapsikaappausuhkatilanteissa. Neuvotteluja on käyty Keusoten ja Espoon kaupungin sovittelutoiminnan kanssa. Suunnittelijan tehtävänä on viestintä vertaisille ja heidän jaksamisensa seuraaminen sekä erilaiset koulutukset. Hän vastaa osasta someviestintää ja Toivo-lehden sisällöstä. Hän on päävastuussa voimaannuttavan toiminnan kehittämisestä. Suunnittelija osallistui VeTo-verkoston arvioinnin sparrausryhmään, kävi Humakin järjestämien vapaaehtoistoiminnan opintojen kolmannen ja viimeisen jakson sekä Siviksen koulutuksen osaamislähtöisestä koulutussuunnittelusta.

Järjestösihteeri hoitaa pääosan päivittäistaloudesta, vastaa toimistotöistä ja jäsenyydestä sekä jäsenille ja yhteydenottajille tapahtuvasta tiedotuksesta ja Internet-sivujen päivityksestä. Hän vastaa muusta vapaaehtoistyöstä kuin vertaisuus ja verkkoauttaminen. Hänellä

on päävastuu tilaisuuksien käytännönjärjestelyistä. Hän vastaa myös lasten kanssa tehtävästä työstä.

Paikka auki -rahoituksella palkatun järjestöavustajan tehtävä oli kehittää yhdistyksen viestintää ja ilmettä. Hän muokkasi yhdistyksen verkkosivut uusiksi ja huolehti siitä, että ne ja muu viestintä on saavutettavaa ja mahdollisuuksien mukaan selkokielistä. Hän myös toteutti erilaisia kampanjoita somessa yhdessä järjestösihteerin kanssa. Viestinnän lisäksi hän tutustui laajasti pienen järjestön toimintaan. Järjestöavustaja osallistui mm. Osaamistarpeet esiin -koulutukseen, jossa käytiin läpi osallistavan koulutuskokonaisuuden rakentamista sekä opiskeli itsenäisesti Siviksen Yhdistystoimija-materiaalit.

Koronan takia Toivon Talon henkilökunta teki entistä enemmän etätöitä. Sen ja kahden henkilön perehdyttämisen vuoksi siellä ei ollut yhtään harjoittelijaa. Opinnäytetöitä valmistui kaksi:

- Annemai Kase (Laurea amk) ”Tulemme aina olemaan kahden maan ja kulttuurin välissä” – maastamuuttoa harkitsevien kahden kulttuurin lapsiperheiden kokemuksia. (Ohjaus yhteistyössä Familia ry:n kanssa)
- Juha Jaakkola (Poliisi amk) Lapsikaappaus: Poliisin rooli ja toimenpiteet.

4. Viestintä

Jäsenille, yhteydenottajille ja sosiaalisen mediamme seuraajille viestitämme omasta toiminnastamme, kuten tapahtumista ja julkilausumista. Välitämme tietoa lapsikaappauksesta, sen uhasta ja uhan torjunnasta, eropalveluista ja varsinkin lapsen edusta ja asemasta vanhempien välisessä ristiriidassa. Otamme viestinnässä huomioon yhdistyksemme valtakunnallisuuden. Ammattilaisille ja muille kiinnostuneille välitämme tietoa lapsikaappaustapausten ratkaisuista, lapsikaappaustilastoja sekä tarjoamastamme neuvonnasta ja tuesta. Tiedotuksen molemmat pääkohteet ovat tärkeitä kannaltamme.

Toiminnanjohtajalla on päävastuu substanssiin liittyvän viestinnän sisällöstä, suunnittelija vastaa viestinnästä vertaisille ja Toivo-lehden sisällöstä. Järjestöavustaja vastasi someviestinnästä, kuukausitiedotteesta ja Internet-sivuista, mutta nämä tehtävät siirtyvät järjestösihteerille.

4.1 Viestintä ulospäin

”Vuonna 2020”

”Saamme asiamme esiin ainakin yhdessä valtakunnallisessa mediassa tai STT:n levittämässä uutisessa sekä yhdessä suuressa maakuntalehdessä.”

Kaikki toteutui. Tammikuussa MTV Uutiset Live teki ohjelman lapsikaappauksista. Siinä oli haastateltu kokemusasiantuntija Nora Dadia ja toiminnanjohtajaa. Helmikuussa oli toiminnanjohtajan haastattelu useassa Keski-Uudenmaan alueen lehdessä. Yhdistyksen tiedote lapsikaappaustilastoista julkaistiin monessa mediassa sellaisenaan tai STT:n muokkamana.

Syyskuussa MTV3 haastatteli lapsikaappauksen kokenutta isää ja suunnittelijaa. Lokakuussa puheenjohtaja Minna Husun haastattelu oli useassa pääkaupunkiseudun lehdessä

sekä muiden maakuntien paikallislehdissä. Satunnaisia artikkeleja oli muissa lehdissä. Googlen mukaan mediaosumia tulee 15.

”Osallistumme

*kolmeen ammattilaisseminaariin omalla esittelyllämme: Tampere helmikuussa, Erofoorumi maaliskuussa ja jokin tilaisuus syksyllä, esimerkiksi Valtakunnalliset lastensuojelupäivät. Näissä tavoitamme 500 sosiaalityöntekijää ja muita eroperheiden kanssa työskentelevää tahoa. Osallistujia tilaisuuksissa on yhteensä noin 2500.”

Suunnittelija piti luennon Tampereella tapaamispaikkapäivillä, jossa osallistujia oli noin 150. Muut isot tapahtumat oli peruttu. Erofoorumissa syyskuussa meillä oli oma banneri osallistujien nähtävillä. Marraskuussa toiminnanjohtaja ja suunnittelija pitivät etäluennon Laurea amk:n opiskelijoille, joita oli etäyhteyksien päässä noin 80.

”*Maailma kylässä -festivaaleille, jossa tapaamme monikulttuurisia perheitä. Osallistujia on tuhansia, joista kokemuksen mukaan noin 50 pysähtyy pidempään keskusteluun. ”

Tapahtuma peruttiin koronan vuoksi.

”Järjestämme

*Puolipäiväseminaarin Turussa ammattilaisille ja muille kiinnostuneille kansainvälisenä kadonneiden lasten päivänä 25.5. Osallistujia saamme 50.”

Siirtyi vuodelle 2021.

4.2 viestintä lähipiirille

”Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä painettu tiedotteemme Toivo lähetetään jäsenille ja yhteistyötahoille ja julkaistaan myöhemmin verkossa. Jokainen jäsen saa halutessaan Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehden ja Yhden Vanhemman Perheiden Liiton Muuttuva perhe-lehden ja niissä Toivon Talo tiedottaa yhdistyksen asioista. Pyrimme saamaan molempiin yhden artikkelin omasta aiheestamme. ”

Muuttuva Perhe-lehdessä julkaistiin kokemusasiantuntija Nora Dadin haastattelu, joka sai jatkoa myös kesän Toivo-lehdessä. Enska-lehdessä kerroimme toiminnastamme lyhyesti jäsenyhdistysten tiedotuspalstalla. Toivo-lehti ilmestyi kesä- ja joulukuussa. Molemmat lehdet sisälsivät kokemustarinan, oikeustapauksia sekä ajankohtaisia asioita. Joulukuussa lehden ilme uudistettiin.

”Tiedotamme omista ja yhteistyökumppaniemme tapahtumista Facebookissa, Instagramissa, Twitterissä, sähköpostitse kuukausitiedottein ja erillisin tapahtumailmoituksin.”

Kaikki toteutui. Varsinkin Instagram aktivoitui vuoden aikana paljon, ja se näkyi myös seuraajamäärissä, joka kasvoi 80 prosenttia. Myös Facebookissa seuraajien määrä kasvoi jonkin verran: tammikuun alussa 662 ja alkuvuodesta 2021 705. Twitterissä meillä on lähes 300 seuraajaa.

”Vertaiset saavat tietoa myös kaksi kertaa vuodessa ilmestyvän sähköisen Vertaispostin kautta. ”

Toteutui.

Kotisivumme päivitettiin ja ovat saavutettavat. Selkokielistä sivua valmisteltiin, mutta lopullinen sivu päivittyi myöhemmin. Venäjänkielinen osio lisättiin uutena kielenä. Lisäksi englannin- ja ruotsinkielisiä osioita on täydennetty.

”*Järjestämme sosiaalisessa mediassa kampanjan, jolla seuraajien määrä eri medioissa saadaan lisääntymään vähintään 30 prosenttia”

Sosiaalisen median näkyvyytemme lisääntyi vuonna 2020 viestinnän uuden ilmeen ja eri kampanjoiden myötä. Kadonneiden lasten päivänä 25.5.2020 julkaistiin monikielinen video yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja joulukuussa varainhankintaan keskittynyt kampanja, jossa kerrottiin kaapatun lapsen palautuksen hakemisesta vanhemmalle aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi osallistuimme eri kampanjoihin, joilla muun muassa korostettiin järjestöjen tekemän työn ja vapaaehtoistyön merkitystä.

”*Hankimme 10 sitoutunutta somekummaa jakamaan materiaaliamme. Osa heistä kääntää jakamiamme tiedotteita eri kielille.

Somekummien rekrytointi siirtyi vuodelle 2021. Hallitusta kuitenkin muistutettiin jakamaan sosiaalisen median sisältöä.

”Käännämme vapaaehtoisvoimin esitteemme kahdelle uudelle kielelle.”

Kaappausuhan tunnistaminen -flyer käännettiin ruotsiksi ja englanniksi. Yhdistyksen esite käännettiin venäjäksi.

5. Tietosuoja

Järjestösihteeri vastaa yhdistyksen tietosuojasta. Yhdistyksen jäsentietoja tallennetaan ETKL:n ylläpitämään Sense-rekisteriin. Vapaaehtoisten ja yhteydenottajien tietoja säilytetään ETKL:n ylläpitämässä Sofiassa. Niiden tietosuojasta vastaa niiden ylläpitäjä. Rekisteri- ja tietosuojaselosteet on päivitetty vuonna 2020.

